

*Zatočenici velikosrpske ideologije*¹
Bosansko pitanje u Evropi kao pitanje *prava*

Sažetak

U tekstu je iznesen stav da barbarske metode i konzekvence primjena tih metoda u ljudskom djelovanju, ne smiju biti prihvaćene kao osnov budućnosti novih generacija u vidu prihvaćenih, legaliziranih oblika političkog života i državnog ustroja na lokalnom i internacionalnom nivou.

U cilju zaštite žrtve od barbarskih zločina i u cilju kažnjavanja zločina i zločinaca, djela zločina i zločince treba tretirati iznad svega i neizostavno u domenu prava, dakle, u domenu sudske istine i sudskog metoda.

Ne smije se dopustiti da žrtva bude izigrana tako što će pravni domen rješavanja problema biti bilo napušten, bilo sabotiran, bilo izigran u primjeni, da bi problem ujedno bio preusmjeren, reduciran i marginaliziran na moralizatorske propovjedi, debate i osude; religijska, akademska i novinarska nadmudrivanja; davanja nekakve humanitarne pomoći žrtvi u vidu hrane, odječe, lijekova i tomu slično - a sve u vidu surogata, to jest, objektivno veoma ograničenog, dubioznog, bolno nedostatnog zadovoljavanja prava koje ima žrtva u sklopu internacionalnog pravnog poretka.

Ovdje je žrtva punopravna članica Organizacije ujedinjenih nacija (OUN) Republika Bosna i Hercegovina (R BiH) i njeni građani. Činična podvala toj žrtvi agresije, ratnih zločina i zločina genocida, dogodila se upravo preusmjeravanjem rješavanja njenog problema – vršenja internacionalno pravno jasno definiranih i dokumentiranih zločina nad njom – iz domena prava u spomenute domene moraliziranja, javnih debata, humanitarnih djela i tomu slično. A međuvremenu, nesankcionirani od strane lokalnog (ustavnog) i internacionalnog pravnog poretka, su se odigravali, a i dalje se odigravaju procesi koji imaju formu agresije i produženog genocida nad građanima R BiH i dovođenja države članice OUN do konačnog, ireverzibilnog uništenja. U toj podvali učestvuju čak i oni domaći političari koji tu žrtvu navodno, prema vlastitim riječima ali ne i

¹ Ovaj tekst je nastao iz teksta *Evropa, Bosna i RS – opasno djelo genocida u ciničkoj dramaturgiji* (Oslobođenje, Sarajevo, 2009; Preporodov *Journal*, broj 110, Zagreb, ljeto/jesen 2009, str. 40-42.), kao potvrda teze da tekst proizvodi tekst.

djelima, predstavljaju. Sve to poprima oblike uspjeha velikosrpske barbarske agresije na RBiH. Od tih grijehova prema žrtvi i internacionalnom pravnom poretku - u koje na prvo mjesto spada odstranjivanje i sabotiranje pravnog metoda - nisu amnestirani niti internacionalni faktori. Naprotiv. Stoga u ovom tekstu autor akcentira polazište da je pravno mišljenje polazni, osnovni element političkog djelovanja ili, drugim riječima, pravo je osnov politike u rješavanju problema. Sa zločincima se treba razgovarati preko sudova, a ne po „svratištima pored drumova“.

Ključne riječi: legalitet, pravo, zlodjelo, genocid, država Bosna i Hercegovina, pregovaranje, velikosrpska ideologija/matrica, velikosrpski barbarizam, internacionalna zajednica.

Uvod

U kratkom izvodu iz jedne presude ICTY za zločin u Višegradu stoji:

„ Po mišljenju pretresnog vijeća požari u Pionirskoj ulici i na Bikavcu najgori su primjeri nečovječnih postupaka jednog čovjeka prema drugom. U historiji ljudske nečovječnosti, koja je već isuviše duga, žalosna i ogavna, požari u Pionirskoj i na Bikavcu zauzimaju istaknuto mjesto. Na kraju dvadesetog vijeka, obilježenog ratom i krvoprolićem kolosalnih razmjera, ovi užasavajući događaji ističu se po gnusnosti spaljivanja, po očiglednom predumišljaju i proračunatosti koja ih definira, po tome kako su žrtve iz čiste bezdušnosti i surovosti sprovedene, zatvorene i zaključane u te dvije kuće da bi se našle potpuno bespomoćne u paklu koji je onda nastao, po stepenu boli i patnje koje su žrtve trpjele dok su žive gorile. U tom činu zatiranja svakog traga pojedinačnim žrtvama počiva nečuvana surovost koja itekako mora povećati težinu koja se pripisuje ovim zločinima.“²

Ovo je jedan od mnoštva stravičnih primjera nastajanja entiteta Republika Srpska (RS). Još postoji nada među žrtvama da će institucije internacionalnog *prava* sankcionirati to djelo ljudske monstroznosti i izopačenosti, to neviđeno djelo zločina nad građanima RBiH. U ovome tekstu se, iz tog osnova, govori o *bosanskom pitanju* kao *političko-pravnom* pitanju. Genocid nad Bošnjacima je temelj entiteta RS i to se nikada i ničim ne može prikriti. Smatramo da bez drastičnog kršenja internacionalnog prava i ustavno-pravnog poretka RBiH ne bi bilo moguće instalirati entitet RS na tlu jedne punopravne članice Ujedinjenih nacija. Za taj kriminalni poduhvat bile su potrebne domaće i strane snage! Bez preciznog pogleda u um zla, u diluvijalni atavizam i velikosrpsko obredno ubijanje žrtava, u strukturu zločinačkog mišljenja, očito je, žrtva će početi da funkcioniše po željama zločinaca i nikada neće shvatiti šta joj se dešava. Zato je neophodno misliti zlo i njegove rezultate! Jezgra zla na Balkanu nalazi se u *velikosrpskoj ideologiji* koja je postala unutarnja matrica srpskog odnosa prema drugima.³

² Ovaj izvod iz presude o zločinu nad Bošnjacima Višegrada preuzimamo iz: Internacionalni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju (ICTY), Saopćenje za javnost, „Sažetak presude u predmetu Tužilac protiv Milana i Sredoja Lukića“, 20.07.2009. (http://www.icty.org/x/cases/milan_lukic_sredoje_lukic/tjug/bsc/090720_sazetak_presude.pdf.)

³ Zbog postojanja entiteta RS većina Bošnjaka ne želi i ne smije da se vrati u prijeratna mjesta življenja jer je *strah* jači od ljubavi prema rodnom kraju. Možda je to i bio glavni cilj instaliranja genocidne tvorevine na teritoriji polovine države

Diskurs koji je planski instaliran u poslijeratno bosanskohercegovačko društvo svjesno zaobilazi bitna pitanja o zločinima, izvršiocima, odgovornosti, pravima i suđenjima (sudskim istinama), a ciljano razvija pripovijesti relativiziranja i kompromisa koje dovode do apsurdnosti. Najmračnije u svemu tome je činjenica da se u elaboracijama poslijeratne, dejtonske Bosne i Hercegovine ne potcrtava, kao ono što je bitno, da je u njoj ostao živjeti *rezultat planskog zlodjela* (entitet RS) i *projekt velikosrpskog ekspanzionizma*. Tek će biti vidljivo u perspektivi kuda vodi ostvarena balkanska autoritarnost (otvorena neodgovornost, ismijavanje civilizacije, rasizam, primitivizam i velikosrpsko barbarstvo). A taj velikosrpski projekt i njegova genocidna tvorevina ponovo rasplamsavaju velikodržavni fašistički slogan „Svi Srbi u jednoj državi“ do novih usijanja i opasnosti za političku praksu. S pravom S. P. Ramet primjećuje „da sav nacionalizam, od početka do kraja, nije ništa drugo nego jedan od oblika nelegitimne politike“. ⁴ Mi čak moramo pokušati, kako to predlaže A. Badioua, da postavimo pitanje o nacionalistima (nacistima) i barbarima, odnosno pitati se šta su *mislili* u svome atavističkom agresivizmu velikosrpski barbari, pored toga što znamo šta su uradili/ostvarili. ⁵ Zato je važno *misliti* Srebrenicu i genocid koji je oko nje napravljen. Moramo, štaviše, misliti velikosrpski barbarizam da bi mu se mogli suprotstaviti i da bi ga zaustavili!

Moralističko-humanitarna podvala

Dok je Bosna uništavana velikosrpskom agresijom 1992-1995., nekoliko zemalja iz evropskog prostora, a prije svega Britanija, Francuska i Rusija, su posebnu pažnju posvetile anulanju bilo kakve mogućnosti vojne intervencije internacionalne zajednice protiv agresorskih snaga jugoslovenske armije i Karadžićevih četnika. ⁶ Time je postalo vidljivo da niko nije htio uznemiravati velikosrpski režim u Beogradu dok pravi Veliku Srbiju na ruševinama bivše Jugoslavije. Država Republika Bosna i Hercegovina je od 22. maja 1992. godine internacionalno priznata članica Ujedinjenih nacija (kao 177. članica UN), te je na osnovu Povelje OUN imala pravo da bude zaštićena ili da joj se omogući da to pravo ostvari kako bi se suprotstavila velikosrpskom divljanju. Pritom, treba imati u vidu da su velikosrpski osvajači već 1992. godine bili vojno okupirali 70 od 109 predratnih općina u Republici Bosni i Hercegovini. To su znali svi bitni faktori u internacionalnoj zajednici. Kao da su u nekom institutu već bile nacrtane mape podjele na etničke teritorije, te je trebalo samo da ih se očuva!? Kao da je očitijoj agresiji velikosrpskog režima trebalo dati neki drugi karakter!?

Britanska diplomatija je od sramotne Londonske konferencije (26. i 27. kolovoza 1992.) bosansko *pravno* pitanje vješto pretvorila u bosansko *humanitarno* pitanje, odnosno u pitanje otvaranja koridora za slanje humanitarne pomoći žrtvama – da Bosanci ne umiru gladni u enklavama u koje su ih stjerali naoružani barbari – pri čemu su najteže prošle opkoljene enklave u Istočnoj Bosni. Sasvim je upravu B. Simms kada kaže da je Londonska konferencija bila čista prevara i napuštanje principa internacionalnog prava. ⁷ Umjesto dotadašnjeg posrednika Carringtona, ⁸ koji je pretrpio

Bosne i Hercegovine kojoj su oduzeli određenje *republike* (oblik vlasti pored monarhije), a dali ga entitetu koji je rezultat povrede prava i međudržavnih odnosa.

⁴ Sabrina Petra Ramet, *Balkanski Babilon. Raspad Jugoslavije od Titove smrti do Miloševićevog pada*, Alinea, Zagreb, 2005, str. 440.

⁵ Alain Badiou, *Stoljeće*, Antibarbarus, Zagreb, 2008, str. 9. (Autor čak smatra da ne misliti ono što su nacisti mislili, sprječava također i mišljenje onoga što su činili – i, posljedično, sprječava svaku realnu politiku sprječavanja povratka tog djelovanja koje se pokazalo u istrebljenju evropskih Židova.)

⁶ Carole Hodge, *Velika Britanija i Balkan*, Detecta, Zagreb, 2007, str. 96.

⁷ Brendan Simms, *Najsramniji trenutak. Britanija i uništavanje Bosne*, Baybook, Helsinški odbor za ljudska prava Srbije, Sarajevo, Beograd, 2003, str. 17.

teške kritike zbog neuspješne medijatorske uloge, britanski premijer John Major je imenovao novog pregovarača, britanskog ministra vanjskih poslova Davida Owena – bez obzira na jasno nezadovoljstvo drugih evropskih zemalja zbog činjenice što je „Velika Britanija gotovo potpuno monopolizirala i rad (mirovne konferencije) i odabir ključnih aktera“.⁹ Sve vrijeme, velikosrpski osvajači su bez ikakvog ustezanja nastavljali svoje ratne planove i osvajanja na tlu BiH, svjesni svakako da imaju diplomatsku amortizaciju njihovih zločina. U međuvremenu, bosansko pitanje se premješta u Ženevu. Carole Hodge je ponudila sažetu kritičku ocjenu ciljeva Londonske konferencije koji nam razotkrivaju britanski ekscenpcionalizam i diplomatski egoizam. Ona kaže:

„ [...] Londonska konferencija je poslužila kako bi se zamaglilo obrise odgovornosti internacionalne zajednice za rješavanje sukoba, a istodobno se počelo nazirati i okvir za različite napetosti koje će se tokom cijelog rata javljati između pojedinih država, kao i unutar i između internacionalnih institucija.“¹⁰

Umjesto da internacionalna zajednica zaštiti svoju članicu od otvorene i razorne agresije velikosrpskog režima, državi BiH se nude pregovori kojima će upravljati Velika Britanija i onda uspješno zaustaviti zahtjeve SAD za vojnom intervencijom.¹¹ Od Londonske konferencije najviše je profitirala Velika Britanija, a Miloševićevom režimu je ostavljeno više manevarskog prostora. Sve se navodno odigravalo pod kišobranom UN, a to je značilo da niko konkretno nije odgovaran i da je svako odgovoran, a glavnu riječ je pritom imala Velika Britanija koja je preko Bosne i Hercegovine, preko uništavanja jedne države i njezinih građana, postigla svoj glavni cilj – ona je naime „stvorila novu pregovaračku strukturu, u kojoj je mogla i dalje imati glavnu ulogu. To joj ne bi pošlo za rukom da je Vlada Bosne i Hercegovine odbila pregovarati“.¹² Država Bosna i Hercegovina je planski navučena na *pregovore*, umjesto da je tražila da se ne može pregovarati na način kako to odgovara agresoru, već da se mora ispoštovati internacionalno pravo napadnute članice Ujedinjenih nacija. No, Britanci su uspjeli prebaciti konferenciju u Ženevu, a u Beogradu je tadašnji predsjednik Savezne Republike Jugoslavije (SRJ) Dobrica Ćosić aplaudirao odluci o uspostavljanju stalne mirovne konferencije i „velikodušno“ predložio demilitarizaciju Bosne i Hercegovine. To znači da je shvatio da nema vojne intervencije zapadnih zemalja i da velikosrpska ratna mašinerija može osvajati sve što poželi!

Britanski poduhvat, potpomognut francuskom diplomatskom aktivnošću,¹³ da se bosansko pitanje svede na *humanitarno* pitanje i nekoliko *moralizatorskih* fraza „podrške“ za naivne, prema riječima britanskog ministra odbrane Malcolma Rifkinda, nije bilo toliko motivirano brigom za humanitarne ni za vojne potrebe koliko *ciljevima* britanske vanjske politike, jer je cijela ta ideja zaštitne podrške humanitarnoj pomoći poslužila „za održavanje Velike Britanije u prvim redovima

⁸ U julu 1992. godine Carrington je na monstruoan način tvrdio da *mir* neće doći u Bosnu „sve dok ne bude de facto podjele“. Time je ovaj bestidni čovjek poticao bosansku Vladu da proda svoju zemlju za jalov i neizvjestan mir, te ohrabrivao agresora da osvaja što više može državne teritorije BiH.

⁹ Carole Hodge, Ibid. 92.

¹⁰ Carole Hodge, Ibid. 93

¹¹ Brendan Simms, Ibid. str. 47. [Kada su ljudi koji su radili uz J. Bakera nastojali učiniti sve da se poduzme intervencija, što bi značilo da se krene u kampanju bombardiranja srpskih poožaja po Bosni i Hercegovini, protiv toga je ustala „vrlo oštra linija iz britanske ambasade, koja je ciljala tačno na one ljude u State Departmentu koji su to zagovarali“. Dakle, britanski diplomati su ih pokušali ušutkati po svaku cijenu.]

¹² Carole Hodge, Ibid. 94.

¹³ Dolazak francuskog predsjednika F. Mitteranda u opkoljeno Sarajevo 1992. godine spada u najsravniji trenutak beščašća francuske politike – da bi se pokazalo da se može živjeti pod opsadaom i da nije potrebna vojna intervencija zapadnog saveza.

svjetske diplomatije, ali i za otklanjanje sve glasnijih zahtjeva za vojnom intervencijom u pravom smislu te riječi¹⁴. UNPROFOR je dobio zadatak da sprovodi humanitarnu misiju, a velikosrpski barbari su već okupirali sedamdeset gradova u BiH, pobili desetine hiljada građana i to dalje nastavili raditi. Niko nije potencirao pravo RBiH da se brani ili obavezu UN da zaštite svoju punopravnu članicu. Internacionalni cinizam je bio na vrhuncu i povezan je s bosanskohercegovačkom neodgovornošću i pozicijom zatečenosti žrtve. Sve su to umotavali u povijesne narative „veliki“ evropski filozofi u svojim tekstićima. A, u svoj nesreći, RBiH je trebalo pravo na odbranu od velikosrpske agresije!

Britanski diplomata Robert Cooper, u knjizi *Slom država*, dijelom dodiruje i opisuje ono stanje iz kojeg su dijelovi internacionalne zapadne alijanse djelovali na Balkanu. Naravno, mi se ne moramo složiti s tim stavovima, no sasvim je nužno pročitati naknadne verzije moći. Cooper kazuje:

„Zapadna intervencija potaknuta je ponajviše radi zaštite pojedinca – humanitarna intervencija je nastala iz pravednih postmodernih motiva, ali se suočila s Miloševićevim ambicijama potpuno moderne nacionalističke države. Prvi veći sukob, onaj oko Bosne, naposljetku je riješen manje-više u skladu s receptom koji smo prikazali za Prvi zaljevski rat: mješavini ograničene sile i pregovaranja, uz određeni stupanj uspjeha“.¹⁵

Uz ovo samo treba dodati da Cooper zanemaruje da je britanska diplomatija istrajno onemogućavala bilo kakvu vojnu intervenciju zapadne alijanse na čelu s NATO snagama. Cooper zanemaruje, također, da je BiH imalo pravo da se brani i da joj je to pravo onemogućeno. To je stvaranje *strateške prednosti* velikosrpskom režimu iz Beograda koje je omogućeno diplomatskim mrežama za odbijanje svake vojne intervencije. Za to vrijeme velikosrpski barbari su dobili manevarski prostor da osvoje što više prostora, protjeraju sve druge nesrpske etničke grupe koje su bile uglavnom goloruke i da onda za pregovaračkim stolom ponižavaju i ucjenjuju bosansku Vladu. Tek tako je bilo moguće napraviti genocidni entitet RS. Vjerovatno svjestan nepreciznosti u vezi s *intervencijom* koja nikada nije stigla za desetine hiljada mrtvih, Cooper u nastavku svoga teksta kazuje:

„Tako je inicijalni odgovor Zapada na situaciju na Balkanu, u Somaliji ili Afganistanu bio mješavina zanemarivanja, nevoljnih mirovnih nastojanja, pokušaj humanitarnog rješavanja simptoma, uz zanemarivanje opasne, možda i zarazne bolesti“.¹⁶

Nužno je pozvati se na jedan sasvim drugačiji pogled i razumijevanje naracije o događanju u Bosni od Londonske konferencije 1992. godine. Naime, B. Simms ima sasvim suprotan stav o britanskoj politici i djelovanju u BiH tokom velikosrpske agresije. Simms kazuje:

„U jesen 1992. bilo je jasno da dogovornog rješenja nema na vidiku, ali i da rat neće završiti ranom srpskom pobjedom. To je prinudilo britansku vladu da preispita svoju prvobitnu strategiju. Budući da je od početka bilo čvrsto isključeno slanje kopnenih trupa, rastuća humanitarna kriza dovela je do slanja znatnih britanskih snaga u Bosnu kao dio Zaštitnih snaga UN (UNPROFOR), sa zadaćom dostave i zaštite internacionalne humanitarne pomoći. Iako politička svrha slanja snaga nije bila izrečena, bila je sasvim prozirna: zahtjeve za političko-vojnom potporom bosanskoj vladi preduhitriti angažiranjem kopnene vojske isključivo u humanitarne svrhe...“

¹⁴ Carole Hodge, Ibid. 97.

¹⁵ Robert Cooper, *Slom država. Poredak i kaos u 21.stoljeću*, Profil, Zagreb, 2009, str. 77.

¹⁶ Robert Cooper, Ibid, str. 84.

Sve je to bio dio strategije da se sukob relativizira i depolitizira, te pretvori u čisto humanitarni problem. Umjesto etničkog čišćenja i agresije, ključne riječi britanskih državnika i diplomata postale su „etnički konflikt“ i „humanitarna pomoć“. Po tome shvatanju Bosna je postala tek neugodno upadljiv, no u biti rutinski građanski rat i humanitarna kriza...¹⁷

Simms potpuno razumije logiku britanske političke i diplomatske aktivnosti u vezi sa BiH. Dakle, kada je riječ o *humanitarnom problemu*, onda nije potrebna vojna intervencija, nije potrebno zaustavljanje velikosrpskog projekta na teritoriji BiH, ne potrebno davanje podrške i poštovanje prava bosanske Vlade da se brani kao članica UN. To je, dakle, bilo strateško uplitanje britanske politike u bosansku nesreću, čime se internacionalno pravo i pravo na samoodbranu zamjenjuju *humanitarnim konvojima* za izbjeglice u enklavama.

Ideju za stvaranje *zaštićenih zona* za Bošnjake (*safe areas for Muslim population in Bosnia*¹⁸) predstavio je u zimu 1992. godine Cornelio Sommaruga, tadašnji predsjednik Internacionalnog komiteta crvenog križa (ICRC) u Ženevi. Stvaranje takvih „protected zones“ (safe area, safe haven, secure zone) po Bosni i Hercegovini najrječitije govori o namjeri određenih krugova iz internacionalne zajednice da se onemogući valjana odbrana države BiH, te da se ona pretvori u totalno *humanitarno* pitanje, tj. u katastrofu i tragediju. Time se prikriva odgovornost ljudi i vlada, predstavnika UN i predstavnika velikih sila, mnogih ličnosti iz internacionalne zajednice, koji su imali obavezu da ispoštuju pravo države BiH na odbranu i omoguće joj da to pravo sprovede. Onda je u to kolo uvučena bosanska Vlada i došlo se do pregovaračkog procesa u kojem je nametnuta genocidna tvorevina. Odavno nije učinjena veća podvala građanima jedne države i institucijama internacionalne zajednice kakva je učinjena sa dejtonskim razbijanjem BiH. Odgovornost je neopisiva i direktno potkopava internacionalni pravni sistem i poredak, ne samo Ustav Republike BiH, nego Povelju UN i Konvenciju o osudi genocida UN. Kada Generalni sekretar Ujedinjenih nacija Kofi Annan podnosi izvještaj o genocidu u Srebrenici, u novembru 1999. godine, on priznaje odgovornost UN, ali ponovo podvaljuje, jer pripovijeda o ciljevima velikosrpske agresije na BiH i nepoduzimanju zaštite BiH, umjesto da preko UN kazni velikosrpski poduhvat. On smatra, četiri godine poslije uništenja Srebrenice, da je trebalo „poduzeti vojno-političko rješenje“ i spasiti RBiH od agresije. No, Annanov izvještaj imao je trunku iskrenosti – on je priznao odgovornost UN za neispunjavanje svoje obaveze prema svojoj članici. Ova iskrenost dezavuirala mnoge i pokazuje, naprimjer, Foreign Office i britansku vladu, kako sprječavaju napore da se Bosni i Hercegovini pomogne vojno i kako nastoje prinuditi Vladu BiH na nepravedan mir. Zato je Douglas Hurd naručio interni izvještaj o upravljanju bosanskim slučajem, kao strogo povjerljiv materijal, da se ne bi vidjelo prljavo uplitanje u nesreću BiH. Otuda svi problemi države BiH decenijama poslije dejtonskog sumraka internacionalnog prava.

Dayton je zaustavio Armiju RBiH u oslobodilačkom pohodu protiv velikosrpskog režima i genocidne tvorevine na tlu BiH. Daytonsko-pariškim sporazumom *instalirana* je agresijom napravljena podjela Bosne i Hercegovine na tri etničke teritorije.¹⁹ Uzroci i rezultati velikosrpskog *barbarstva* u BiH nikoga nisu previše interesirali.²⁰ Čini se, poslije svega, da su bili uračunati od

¹⁷ Brendan Simms, Ibid. str. 18.

¹⁸ Jan Willem Honig/Norbert Both, *Srebrenica. Record of a War Crime*, Penguin Books, New York, London, 1996, p. 99.

¹⁹ Brendan Simms, Ibid. viii

²⁰ Svakako je sadržajna i vrijedna knjiga koju je uredila i priredila Sonja Biserko, *Bosna i Hercegovina – jezgro velikosrpskog projekta* (Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, Beograd, 2006), u kojoj se mogu naći brojni podaci o stravičnom planu razaranja Bosne od strane velikosrpskih fašista i cinizam međunarodne zajednice koja je od početka agresije na BiH posjedovala relevantne informacije koje su ukazivale na genocid nad bošnjačkim narodom. Dakle, vojna

početka ratova na tlu bivše Jugoslavije. U sjeni opsade Sarajeva, primjerice, koja je služila da se bosanska Vlada natjera na kompromis prema željama agresora i pobunjenika, desio se stravični genocid u Istočnoj Bosni gdje su Bošnjaci do 1992. bili većina.²¹ Zato se danas *izdaju* ključne intencije spasonosnog mišljenja, kod mnogih autora, kada govoreći o dejtonskoj konstrukciji BiH, potenciraju fraze da je ona *podijeljena* zemlja, *nestabilno* društvo, *nefunkcionalna* država bez građanskog učešća u tokovima konstitucije demokratskog sistema, etnopolis i tome slično. Da je ona gotovo pa nemoguća! Kao da se s tim nametnutim zlom i nepravdom treba definitivno pomiriti!? Oni se stalno bore s avetima, s posljedicama, a čvrsto tijelo velikosrpske osvajačke ideologije ostaje netaknuto, prikriveno, nekažnjeno. No, istovremeno, to treba naglasiti, niko od brojnih dušebrižnika ne potencira mišljenje o tome da je na tlu BiH poslije rata *ostalo* djelo zločina pod imenom RS, ostalo da postoji kao rezultat zločina nad Bošnjacima i Hrvatima – kao *svjedočanstvo zla* o kojem moramo misliti. Za mnoge „nepriistrasne“ tumače i eksperte nema ništa neobično u genocidnoj tvorevini! Kao da je to normalno, kao da je genocidna tvorevina opravdan način provođenja i ostvarivanja političkih ideja. Kakvo pitanje *legaliteta* i odgovornosti za zločine? Kao da je etnonacionalizam *legalna* politika! Oni čak i ne pominju *kako* je došlo do „podijeljenog društva“ i „nemoguće države“. M. Kasapović i N. Kecmanović, naprimjer, dušebrižnički bijedno nastavljaju *diskurs rastakanja* bosanske supstancije, kao dva keca iz rukava velikodržavnog ekspanzionizma koji je apsolutno *nelegalan*.²² Niko od njih ne precizira stav da je postojanje entiteta RS (kao i raštimanog entiteta Federacije BiH) uzrok neuspjeha instaliranja liberalne demokratije, jedinstvenog ekonomskog prostora, etničko-konfesionalne saradnje i pomirenja, te da je dejtonska podjela zemlje osnovna kočnica njenog razvoja. To danas svi znaju i vide, ali cinički šute i traže dogovore, pregovore, kompromise!

Poslije sve nesreće u BiH na djelu su i dalje dva antibosanska modela interpretacije: 1) prvi model kazuje – u Bosni je vladala višestoljetna mržnja među narodima; ovome su bliski oni glasovi u kojima se čuje konsocijacijsko kasapljenje povijesti i negiranje određenih historijskih tokova i 2) drugi model kazuje – u Bosni je bio građanski rat a ne agresija (velikosrpska verzija rata u BiH kojom se Srbija čuva od odgovornosti). Oba ova modela imaju zadatak da negiraju detaljno i nepovratno bosansku specifičnost (*bosansku paradigmu*) i relativiziraju zločine na tlu BiH od strane velikosrpskih paravojničkih elemenata. Uz ovo je išla politika nemoći IC (internacionalne zajednice), ona podla politika prepuštanja Bosne u ruke neprijatelja kroz opću indolentnost, ravnodušnost i hladnoću prema stradanju nevinih ljudi. Negiranjem određenih historijskih i pravnih činjenica ili njihovom prekompozicijom i reinterpetacijom, bez ikakve valjane argumentacije, ne prihvata se RBiH i poriče se njena povijest i status punopravne članice UN, status svjetski priznate države – ona se pojavljuje samo kao vještačka tvorevina koja nikada nije ni bila država ili, najopakije rečeno, nikada nije postojalo bosansko kraljevstvo ili poseban položaj unutar Osmanskog carstva ili *corpus separatum*

agresija na BiH je prethodno bila pripremljena, a to dolazi iz područja *mišljenja*. Svako rušenje gradova, bombardiranje civila, ubijanje žena i djece, unaprijed je smišljeno i ostvareno na terenu, tako da barbarizam i zlo nisu bez logike i ljudske misli.

²¹ Sonja Biserko, *Razaranje Bosne*, u: *Bosna i Hercegovina – jezgro velikosrpskog projekta*, Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, Beograd, 2006, str. 9.

²² Oba autora u svojim pamfletima apostrofiraju „nemogućnost“ države BiH, njenu razbijenost i „mire se“ s tim stanjem, gotovo likuju, nesvjesni sopstvene antihumanističke mizernosti. (Mirjana Kasapović, *Bosna i Hercegovina: podijeljeno društvo i nestabilna država*, Politička kultura, Zagreb, 2005; Nenad Kecmanović, *Nemoguća država*, Glas srpske, Banjaluka, 2007.)

unutar Austro-Ugarske monarhije ili posebna federalna jedinica (republika) unutar Jugoslavije i internacionalno priznanje iz 1992. godine. Sve te laži i podmetanja ne mogu se prihvatiti.²³

Bez pojma o tome šta se desilo u Bosni, odnosno bez misli koja pokazuje da zna o kojoj je podvali, prevari i zlodjelu riječ, sve moralizatorske naracije, humanitarni dušebrižnički refleksi, diplomatske igre iza kulisa internacionalne zajednice, religijske predrasude, služe da se sve užasno sakrije. A prikriti užasno stradanje Bosne – znači uništiti je. Svodeći BiH na moralno, humanitarno ili religijsko pitanje, Republika Bosna i Hercegovina se izbacuje iz dosega civilizacije: internacionalnog prava! Te se ukida putem tzv. Dejtonskog procesa koji se sastoji u postepenoj – a sa stanovišta Povelje UN i njoj pridruženog Internacionalnog prava nedozvoljenoj, nelegalnoj, a time izvan *pravnog* domena – “dobrovoljnoj”, “dogovornoj” legalizaciji tvorevine zacrtane u Aneksu IV (ustavu) Dejtonskog ugovora. Ta Dejtonska BiH je, u najboljem slučaju po neku državnost BiH, tek privremena, labilna unija dvije države, Republike Srpske i Federacije BiH. Pri tome je RS na putu svoje legalizacije na način da je “dogovorno” (“*vansudski*”) priznaju predstavnici njene žrtve, lideri-pregovarači stranaka u kojima participiraju odani građani RBiH. Uz stabilnu i potpuno etnički, religijski, ideološki velikosrpsku RS, imamo i nestabilnu Federaciju BiH sačinjenu od 10 mini-država, kantona. Bosni ne treba tapšanje po ramenu, sažaljenje i lažno milosrđe, milostinja i konzerve – Bosna zahtijeva od civilizacije da se ispoštuje njezino pravo kao članice Ujedinjenih nacija.

Barbarstvo, pre(go)-varanje i izigravanje prava

Specijalni rat protiv Bosne i Hercegovine počeo je još krajem 1970-tih godina, za vrijeme SFRJ, kada je Srbija počela pokazivati jasne znakove da želi oboriti Ustav iz 1974. godine koji joj nije dozvoljavao ulogu potpunog hegemonu unutar federalne države. Iz tog vremena posebno su indikativni tekstovi koji su objavljeni u NIN-u. Specijalni rat protiv Republike BiH vođen je, također, i 1992. godine. Tada se širila priča o „vijetnamizaciji“ BiH, razvijao se strah na sve strane. Poseban strah od nečega takvog izražavao je američki general Colin Powell, načelnik Generalštaba američke vojske. Bauk „vijetnamizacije“ skrivao je i ciljano zatomljivao jednu prostu činjenicu da Republici BiH kao članici UN nisu trebale međunarodne trupe, nego samo pravo da se sama brani – *ona to pravo nije dobila od internacionalne zajednice*. Velika Britanija i Francuska su podržavale embargo i odbijale vojnu intervenciju. Bosanska Vlada se nadala da će internacionalna zajednica djelovati i vojno zaštititi svoju članicu od očigledne agresije, no ona je uletjela u klopku Londonske konferencije. Zatim je u Ženevi D. Owen nastavio sramotni duh Londonske konferencije na kojoj su agresor i žrtva izjednačeni, tj. stavljeni su u isti pravni status, u istu ravan, jedna internacionalno priznata država i članica UN i jedna terorističko-pobunjenička iredenta koja vodi rat protiv države BiH. Na Londonskoj konferenciji pripremljen je projekt da se pravo žrtve ili napadnute strane stavi u istu ravan sa agresorom, napadačem, da se tako izjednače kao ravnopravne stane u sukobu, odnosno „dvije zaraćene strane“ u sukobu.

²³ U vrijeme kada je Bosna i Hercegovina priznavana april/maj 1992. (Srbija je od 1991. godine samostalna država) i kad je proglasila svoju nezavisnot, Jugoslavija je već prestala postojati.

No, već u Ženevi, nažalost, takvo podmuklo određenje događanja na terenu dodaje u polje zaraćenosti i bosanskohercegovačke Hrvate, te se govori o „tri zaraćene strane“, a na taj način Owen i Vance odvođe BiH u opasnu *zonu pregovaranja*.²⁴ Kroz „mirovno posredovanje“ D. Owena u ženevskim pregovorima uveden je koncept „tri zaraćene strane“ i put ka etničkoj teritorijalizaciji državnog prostora BiH. To je značilo da je legalna bosanska Vlada koja se branila od velikosrpske agresije izjednačena sa agresorima, odnosno ona je postala samo „jedna strana“ u sukobu za *nepristrasne* oči međunarodnih posrednika pri miru. Otad je BiH u velikom i strašnom škripcu. Mnogi smatraju da su Vans-Owenove mape direktno inspirirale zločine HVO nad Bošnjacima i sukobe sa Armijom RBiH. Warren Christopher poslao je predsjedniku Izetbegoviću 19. avgusta 1993. godine pismo u kojem mu preporučuje da prihvati Miloševićev i Tuđmanov plan o podjeli BiH. To su podržali Owen i Stoltenberg.

Daytonsko-pariški sporazum je, s jedne strane, zaustavio rat, progone i patnje građana Bosne i Hercegovine, u čemu velika zasluga pripada SAD na čijem je čelu bio predsjednik William J. Clinton. S druge strane, sporazum je zaustavio *oslobađanje* Republike Bosne i Hercegovine od velikosrpskog agresora, omogućio zadržavanje status quo postignutog u ratu, jer nije doveo do pravde i instalirao je djelo genocida na tlu internacionalno priznate države. Dejtonsko-pariškim sporazumom je spriječeno definitivno oslobađanje RBiH od strane Armije RBiH i HVO. To je njegova paradoksalna dvosmislenost koju koristi velikosrpska propaganda i njeni politički predstavnici. Štaviše, njime su agresori iz Miloševićevog okruženja nagrađeni, čime su prekršena sva moralna, ljudska i internacionalna načela u novijoj povijesti čovječanstva. „Uništena“ je Republika Bosna i Hercegovina i na njenim temeljima konstruirana zločinačka tvorevina „entitet RS“ koja je djelo barbarskog ubijanja, destrukcije i atavističkog primitivizma. Iz ove polazne nepravde i manipulacije proističe sva poslijeratna perverzija, nemoral, sumrak humanosti, internacionalna „naivnost“, cinizam velikosrpskih političara, kriminal, dehumanizacija ljudskih odnosa, etničko distanciranje i mržnja. Dakle, more strašnih problema za krhku demokratiju koju nefunkcionalno dejtonsko rješenje dovodi u teškoće.

Postojanje monoetničkog entiteta RS na teritoriji države Bosne i Hercegovine, koja je internacionalno priznata pod imenom Republika Bosna i Hercegovina 1992. godine, koje joj treba vratiti po internacionalnom pravu, rezultat je *rata za teritorije*, povijesno-političke igre velikih sila (Britanija i Francuska) i cinizma svjetskih institucija. Daytonsko-pariškim sporazumom 1995. godine, Bosna i Hercegovina je silom i protivpravno *podijeljena* na dva entiteta: jedan je sastavljen od deset kantona koji su gotovo pa državice, što je totalno decentraliziralo taj dio države i dovelo je do nefunkcioniranja, i drugi, manji dio države, s jednom vladom, predsjednikom, parlamentom, unitarno-centralističkom vlašću u kojoj potpuno dominiraju srpski političari i na teritoriji s koje su protjerane stotine hiljada Bošnjaka i Hrvata. Time je „uvažena“ sila i ratni učinci na tlu članice UN.²⁵

²⁴ Pa, čak, ako rat „malo duže“ potraje moglo bi ga se karakterizirati kao „civil war“ i onda bi se jasno unutar BiH moglo govoriti o „tri zaraćene strane“, a pritom će uloga Srbije i Hrvatske lagano da se izgube iz vida i imaćemo pripremu za trojnu diobu BiH.

²⁵ Građani BiH nikada nisu priznali rezultate velikosrpskog osvajanja po BiH, bez obzira što je bez njihove volje instaliran entitet RS i podmetnut Ustav (Aneks IV) u mirovnom sporazumu.

Stoga treba reći jasno da se entitet RS na tlu države Bosne i Hercegovine pojavljuje kao *rezultat* ratova koje je vodila organizirana velikosrpska politička i vojna klika na čelu sa S. Miloševićem i njegovima satelitima u Hrvatskoj i Bosni. Srbija je na tlu Bosne i Hercegovine napravila monoetnički entitet RS i to još nije sankcionirao od strane internacionalne zajednice, jer Bošnjaci i Hrvati nisu u stanju da to sami urade. Ime entiteta RS očita je indikacija o proširenju Srbije na teritoriju države BiH, što svjedoče brojni tajni i javni dogovori i procesi (privatizacija telekoma u Banjaluci od strane Srbije). U Beogradu mnogi zagriženi nacionalisti smatraju da je entitet RS „srpski plijen“ iz nekoliko bezuspješnih osvajačkih ratova, stravičnih ne samo po druge balkanske narode, nego, prije svega, po sam srpski narod.²⁶ Daytonsko-pariški projekt se pokazuje, *summa summarum*, kao kula babilonska jer nije sankcionirao velikosrpski osvajački projekt. No, to mu nije ni bio cilj! On je, s unutarnjom projektom greškom etnoklerikalnog separiranja na kojem je zasnovan, tek otvorio opasne provalije egzistencije. Svaka politička opcija zasnovana na ideji *građanstva*, u okviru dejtonskog projekta, ignorirana je, te ne može biti sprovedena niti se preferira u kolektivističkom rješavanju političkih pitanja.

Entitet RS nije nastao slučajno ili *ex nihilo*. Štaviše, nastao je ratnim pohodom Miloševićevog režima na BiH. Jugoslavenska armija i prečanski velikosrpski pobunjenici (teroristička iredenta), su bili njegovi izvršioc. Entitet je rezultat zločina genocida nad Bošnjacima u istočnoj Bosni (od Foče do Bijeljine, a ne samo u Srebrenici), Krajini (dolina Sane, Prijedor i Banjaluka), te progona nesrpskog stanovništva s teritorije koja je osvojena ratom. Ostaviti RS da postoji na tlu BiH značilo bi priznati genocid kao legalno sredstvo ostvarenja političkih ciljeva i monstruoznih ideologija velikosrpskog projekta. Entitet RS je stravični „nesporazum“ i sramota današnjeg čovječanstva i njegovog internacionalnog poretka. Zato je bosansko pitanje, ustvari, *pravno pitanje par excellence!* Genocidna tvorevina je projekcija Miloševićevog režima u Srbiji i rezultat vojničke agresije tog režima (JNA koja je postala srpska vojska). U istočnoj Bosni, prema popisu stanovništva iz 1991. godine, Bošnjaci su bili većina do 1992. godine kada su ih velikosrpski fašisti istrijebili, pobili i protjerali. Otada se gradovi u Podrinju smatraju „srpskim“ i to je smisao velikosrpskog rata za teritorije BiH. I to je sav smisao velikosrpske barbarske destrukcije, politike i „mudrosti“ u posljednja dva stoljeća (19. i 20. stoljeće). Ubiti nenaoružane stanovnike jednog područja, zvjerski se iživljavati nad nemoćnima i onda od toga napraviti „junački“ mit i proglasiti sve „vekovnom“ srpskom zemljom. Strašna „kulturalna“ matrica koja računa da će Drugi zaboraviti!

Čuvari RS upozoravaju (prave *Platforme, Upozorenja, Predstavke, Zaključke*) da postoji neupitan teritorij koji pripada entitetu koji, ustvari, više funkcionira kao opasna nedemokratska paradržava na tlu priznate države BiH. Daytonsko-pariški sporazum je proizveo mir bez ljudskih prava ili, drugim riječima, nije okončao velikosrpski projekt na tlu BiH. Entitet RS nije „državotvorni entitet“ niti „trajan kategorija“ kako nam to podlo i neprecizno podmeću čuvari genocidne tvorevine, nego je, štaviše, djelo besramnog zločina nad bosanskohercegovačkim građanima bošnjačkog i hrvatskog

²⁶ Kad Beograd definitivno napusti velikosrpsku ideologiju, mit i fašizam, otvoriće se nove perspektive egzistencije za narode u ovome dijelu Evrope.

etničkog određenja – to se ne može sakriti.²⁷ Entitet RS je isto onoliko neupitan, jedinstven i svet, koliko su bili životi ljudi u Podrinju, Semberiji, Hercegovini, Krajini ili Posavini za „utemeljitelje“ genocidne grobnice koji su ih pobili na najmonstruoznije načine. Aktualni „čuvari (zlo)djela R. Karadžića“ sprovode istu politiku „utemeljitelja“. Njeno počelo u zlodjelu se nikada i ničim neće moći prikriti – ona nema ljudski, moralni i povijesno-kulturni osnov, legitimitet i opravdanost svoga postojanja. Ona je rezultat ljudskog zla! Stoga je RS teret na leđima srpskog naroda koji ga stalno prikazuje pod svjetlom zločina nad drugima. To možda sadašnja generacija „čuvara“ i „nastavljača“ genocidnog projekta ne vidi, ali računi povijesti uvijek neumoljivo stižu. Pritom, valja imati na umu, negacija RS nije negacija srpskog naroda, nego je u pitanju poštivanje internacionalnog prava. Negacija entiteta RS je, ustvari, *poštivanje* Povelje UN, internacionalnog prava, a posebno Konvencije o genocidu i Presude ICJ od 26. februara 2007. godine. Presudom o genocidu u Srebrenici jasno je rečeno šta je entitet RS – bosanski političari trebaju tražiti od internacionalnih institucija da se Presuda ispoštuje!

U dejtonskom Ustavu (Aneks IV) je institucionalizirana, kao vrhovni zakon, *nepravda* i *nejednakost* na mnogo načina, samim tim što je u njemu ostavljeno sramno ime zločinačke tvorevine nastale tokom agresije 1992-1995. Stoga je lakše reći da je riječ o parodiji Ustava, a ne o Ustavu jedne internacionalno priznate države. Iz njega se ne vidi kakav je oblik vlasti u državi BiH, a jedan njezin entitet je *republika*?! Također, nikada ne treba zaboraviti da je vojnom silom velikosrpskih osvajača „srušena“ Republika BiH i njen Ustav. To „rušenje“ je Daytonsko-pariškim sporazumom samo potvrđeno – na tome je radila prije skupa u Daytonu cijela grupa tzv. *internacionalnih posrednika* koji nisu krili svoje etnocentričke i imperijalno-eurocentričke predrasude prema Bošnjacima i islamu i koji su odgovorni (uz bosansku stranu koja je prihvatila pregovaranje *ispod nivoa*) što su BiH izveli iz internacionalnog prava u opasno područje *pogađanja, dogovaranja* i *političkog kockanja* sa državom. U sam sistem države BiH, dakle, instalirano je narušavajuće sredstvo destabilizacije i nereda – genocidni entitet kao rezultat velikosrpskog barbarstva.

Postalo je jasno da je neophodno državu BiH transformirati u nešto civilizirano, ljudsko, normalno, antifašističko i demokratsko. Na njenom tlu je metastaza zla ostala da funkcioniра! Entitet RS nije „ostatak ostataka srpske etničke teritorije“, kako to manijakalno ponavlja M. Ekmečić, nije ni „srpska država zapadno od Drine“ – ona je mjesto sramote za srpski narod. Bosna vapi za pravdom i redom, odnosno u slučaju Bosna doista treba ispoštovati pravo – ne bajke o moralu, ne humanitarno milosrđe i sažaljenje, ne vođe, ne fanatici, ne klerikalni fundamentalisti, ne etnički lideri, ne HR/Visoki predstavnik²⁸ i slično. Bosni trebaju jake institucije vlasti i vladavina zakona o kojoj već Ciceron govori. Vrijeme je sazrelo odavno da se prestane dijeliti Bosnu kao praznu zemlju, prostor, teritoriju ili divljinu. Država BiH je postala zatočenik entiteta RS koji je kontinuiranom opstrukcijom i

²⁷ Podmetnuta *Platforam za neupitnost i cjelovitost RS* (2009) je pripremna politička igra za daljnje pregovore o ustavnim pitanjima, a da bi se zanemarilo pitanje o njenom zločinačkom, genocidnom instaliranju na tlu BiH.

²⁸ U Bosni su blagougodno ordinirali Visoki predstavnici međunarodne zajednice: Karlos Vestendorp, Karl Bildt, Wolfgang Petrich, Paddy Ashdown, Kristian Schwartz Schilling, Miroslav Lajčak i najnoviji Valentin Inzko. Oni su čuvari dejtonske podjele BiH, a ne njezinog povijesnog multilateralnog bića. Iza njih, čini se, kao da stoji ideja – pustiti da rat „pročisti“ stare, vjekovne mržnje (mit o vjekovnoj mržnji i zaraćenosti balkanskih etničkih grupa).

etnonacionalističkom politikom doveo do krize u funkcioniranju cjelokupnog sistema vlasti, te time zakočio svaki mogući napredak države i njenih institucija. Građani su obespravljeni u kolektivističkom sistemu predstavljanja, u mehanizmu stada bez odgovornosti, gdje se može činiti zlodjela i bježati od pravde. Niko ne poštuje volju građana koju su iskazali na Referendumu 1. marta 1992. godine kada su jasno rekli šta žele – to se *ignoriše* umjesto da se *poštuje*. Protiv toga su se digli velikosrpski barbari jer nikada nisu priznavali da je BiH država. Građane se više ništa ne pita – tu su *lideri* koji „u ime naroda“ donose mudre odluke kao sveznalice. Tako se demokratija preobraća u samovolju pojedinih lidera, konsocijacijsku vladavinu kartela elita.

„Slijeganje tla“, genocid i zatočnici velikosrpskog barbarizma

Nazadnost velikosrpske isključivosti, tog ubogog diskursa *svetosavskog izolacionizma* o kojem govori R. Konstantinović u *Filosofiji palanke*, danas je navučena kao ludačka košulja ne samo za srpski narod na Balkanu već i za njegove prve komšije, bez obzira šta vladajuća nacionalistička srpska politika mislila o tome. Dakle, neovisno o tome koje monstroznosti velikosrpski diskurs priprema Bosni u budućnosti – Bosna je bila i biće paradigma evropske svijesti, anticipacija zajednice evropskih naroda koji su izabrali antifašizam, mir i prosperitet.²⁹ Ujedinjena Evropa afirmira povijesnu suštinu bosanskosti, bosanskog kulturnog bića koje je povijesno konstruirano kao pluralističko.

Od XIX stoljeća otvorena je hajka na Bošnjake – *epoha progona Bošnjaka* koja, nažalost, kulminira genocidom u Srebrenici. To je najveća *tuga* bošnjačkog naroda i najveća *sramota* srpskog naroda. O genocidu u Srebrenici, Jan Willem Honig i Norbert Both pokušavaju ponuditi, prvo, detaljnu interpretaciju „bitke“ za Srebrenicu od 6. do 11. jula 1995. godine, te deportaciju i masovna ubistva koja su slijedila poslije pada grada u ruke Mladićevih ubica; drugo, objasniti zašto su *Mladićevi četnici* napali zaštićenu zonu UN Srebrenicu i sistematski pobili toliko građana i, treće, analizirati zašto *internacionalna zajednica* nije onemogućila ove velikosrpske akcije.³⁰ Pored toga, uz velikosrpske barbore kao glavne krivce za genocid u Srebrenici i izdaju internacionalne zajednice u čijim je rukama bila Srebrenica kao „safe area“, jednog dana se mora ustanoviti i odgovornost bosanskohercegovačke strane, ljudi iz politike i armijskog vrha koji su tih dana 1995. bili na odgovornim funkcijama – ne može biti da niko nije odgovoran za katastrofu jednog naroda.

Na početku XXI stoljeća, nastavljači velikosrpskog projekta pokušavaju da minimiziraju priču o velikosrpskom projektu. Oni čak idu dotle da tvrde da takvo nešto ne postoji – da je to samo izmišljotina i mit. Pokušavaju da optuže Austrougarsku monarhiju za podmetanju tog projekta. Kao da su velikosrpske političke ideje u periodu od 1989. do 1999. bile ideje Marsovaca, a ne srpskih osvajača po prostoru bivše Jugoslavije koji su pod sloganom „svi Srbi u jednoj državi“ rušili, ubijali i

²⁹ Svjedoci smo procesa u kojem se sprovodi šira perturbacija i revizija povijesnih tokova a u svezi četnika i partizana. Sasvim kratko – četnici se nikakvim historiografskim reinterpretacijama ne mogu predstaviti kao antifašisti, demokrati i humanisti. Dovoljno je pogledati njihove programske akte, direktive, pisma ideologa i ratne izvještaje, pa da se vidi da su to koljači, pagani, ubice, divljaci. U odsustvu hrabre i humane vizije budućnosti, velikosrpski antibosanski Levijatan je rehabilitirao četništvo i pokušao ga predstaviti kao antifašističku ideju. No, pritom, valja znati da je velikosrpska militarno-politička orijentacija iz XIX stoljeća osnovna ishodišna tačka svih problema i nesreća među narodima bivše Jugoslavije. Tako se u programsko-ideološkim tekstovima drugi pokazuju kao predmet na kojem se može iskaliti „srpski bijes“ zbog vijekovne potčinjenosti mrskim osvajačima. Ti drugi su Bošnjaci, Albanci i dijelom Hrvati.

³⁰ Honig, Jan Willem & Norbert Both, *Srebrenica. Record of a War Crime*, Penguin Books, New York, London, 1996.

progonili nesrpsko stanovništvo. Ovo je faza koju velikosrpski projektanti nazivaju *slijeganje tla* – sada treba polako „civilizirati“ ratne događaje, ravnomjerno rasporediti krivnju za rat i vratiti se u tokove internacionalne zajednice. Neostvoreni projekt *povratka* protjeranog stanovništva na njegova ognjišta iz 1991. dijelom dovršava i zaokružuje naum velikosrpske agresije na Republiku BiH.³¹ Ali ni to još nije dovoljno za potpuno ostvarenje projekta. „Slijeganje tla“ podrazumijeva da *postane legalno* ono što je ratom, zločinom i genocidom ostvareno u ime velikosrpskog mitomanskog projekta na štetu Bošnjaka, Hrvata i ostalih.

Srbi su postali *zarobljenici velikosrpskog barbarizma* na početku 21. stoljeća u Evropi. To je konsekvencija srpskog nacionalizma od 1790. godine u Temišvaru do 1992. godine u agresiji na BiH. U ovome bi se sa mnom vjerovatno složio i Milorad Ekmečić za kojeg su Milošević i Karadžić, sa njihovim ubicama, nedorasli divljaci. To srećom ne znači da su svi Srbi sljedbenici velikosrpskog ekspanzionizma. Danas je srpski narod u velikim problemima, jer se mora osloboditi nacionalizma i barbarsko destruiranje svega civiliziranog, drugačijeg, nesrpskog, evropskog. Postoje Srbi koji danas ne mogu da dođu do riječi od nasilnika u vlastitim redovima. Ali, treba vjerovati da će uspjeti jednog dana preokrenuti stvari i pokazati drugo lice srpskog naroda koji po sebi kao narod nije zločinački. To je započeo Zoran Đinđić! Srpski narod (i njegova kultura) postao je zatočenik velikosrpskog ekspanzionizma, zarobljenik provincijalnih hiperbola koje dijeli s bošnjačkim i hrvatskim narodom. U tom stanju može dugo ostati! Danas u Srbiji postoje, grubo rečeno, tri političke ideologije na djelu: radikalna, socijalno-demokratska i liberalna. Radikalna opcija, da se osvrnemo samo na nju, posebno se reflektira na dijelove BiH gdje je instaliran zločinom genocida entitet RS. U Srbiji žive ili su živjeli ljudi koji imaju simboličku snagu *mostova* i možda će jednog dana srpski narod ići za njima i slijediti njihove ideje. Takvi ljudi su Latinka Perović, Nebojša Popov, Radomir Konstantinović, Sonja Biserko, Nataša Kandić, Čeda Jovanović, Žarko Korać, Nataša Mičić, nekad Ivan Đurić, Miladin Životić i drugi... No, velikosrpski ekspanzionizam, po osnovnom određenju sirov i divlji, ogleda se u tome što velikosrpski političari misle da su za sebe i „svoj narod“ u BiH dosegli neupitne „srpske teritorije“ na kojima samo oni mogu živjeti, vladati i biti slobodni. Taj stav i uvjerenje je osnov velikosrpskog *barbarstva*. Zato je entitet RS genocidna, monoetnička tvorevina na tlu međunarodno priznate Republike BiH. Naime, Karadžićeva paradržavica (*de facto* vlada) je 1995. pretvorena u „daytonski entitet“, a danas bi nasljednici genocidne tvorevine sve to pretvorili u legalnu „srpsku državu“.

Bošnjačka agonija ili kako je ostvareno djelo genocida

S druge strane, Bošnjake se pokušava gurnuti u tzv. *religijski radikalizam* da bi se došlo do konačnog izjednačavanja i opravdanja zločina. Te podvale s religijskim radikalima ne mogu se

³¹ Jedan od pionira povratka, Muharem Murselović je nakon desetak povratničkih godina u Prijedoru izjavio: „Ja sam bio među prvim povratnicima u Prijedor, pozivao sam ovaj narod da se vrati i stoga osjećam veliku odgovornost i grižu savjesti za sve što sam uradio, jer ništa od onoga što smo očekivali nije se ostvarilo. Možda smo naivno vjerovali da će nam oni koji su nas protjerali omogućiti normalan način života sada kada smo se vratili, kao što smo mnogo više pomoći očekivali i od međunarodne zajednice i državnih institucija u procesu reintegracija... Jer ovdje su Bošnjaci tek turisti, koji valjaju jer plaćaju komunalije i poreze, pa se pitam kada će im i boravišnu taksu početi naplaćivati. To je jedno strašno stanje.“ (Oslobođenje, Sarajevo, 1. juna 2009, str. 5.)

naljepiti na jedan cijeli narod koji ih ne prihvata i koji povijesno nije sklon radikalnom političkom djelovanju. Velikosrpski projekt računa sa projektiranim religijskim fanaticima među Bošnjacima koje će upotrijebiti za svoje ciljeve. A najviše mu odgovara svođenje Bošnjaka na „versku skupinu“ koja se odmetnula od „vere pradedovske“. I bošnjački narod je, također, postao zarobljenik lutanja i nedefiniranih političkih stavova koji ga vode u opasno polje. Treba reći da bez bošnjačkog cinizma ne bi bilo moguće instalirati genocidnu tvorevinu na tlu internacionalno priznate Republike BiH. Napokon, politika je vrhunsko znanje i djelatnost – ona nije stvar „odabrane grupice istomišljenika“. Bošnjačka politika je stravično reducirana na uzak krug ljudi koji nisu dorasli vremenu postgenocidnog življenja bošnjačkog naroda na početku 21. stoljeća. Vrlo mala skupina nedoraslih *politikanata* odlučuje o sudbini jednog naroda i države – to je prava opasnost. Politikanta, pak, u smislu intelektualne i moralne nedoraslosti za *opći interes* države BiH i njezin povijesno-politički trenutak. To je apsolutna opasnost po Bosnu i Hercegovinu. Politika kojom se inaugurira da jedna politička stranka predstavlja jedan narod ne vodi nikuda. To je vjerovatno svima jasno! To je antipolitika, to je destrukcija političkog i antropološkog iskustva egzistencije u državi kao zajedničkom i općem dobru ljudi, tj. njezinih građana. Ne vjerujem, također, da „lider“ može predstavljati cijeli narod – to može samo u fašističkom košmaru. Sloboda mišljenja se ne može ničim zaustaviti, pa ni podmetanjima, stigmatizacijama, kvalifikacijama bez smisla, kolektivnim predstavljanjima naroda, sveštenečkim naracijama o onome što sami ne mogu razumjeti bez filozofa, inkvizicijama, lažima, starim velikosrpskim trikovima („optuži ga pa nek se pravda i vadi“), zastrašivanjima.

Između religije i politike odvija se bošnjačka politika u agoniji zadnjeg desetljeća dvadesetog stoljeća. Ona se nastavlja i u prvoj deceniji XXI stoljeća. Ona još uvijek nije dosegla punu odgovornost političkog djelovanja, jer se ne može osloboditi svog „kvazipolitičkog“ polazišta. Bošnjačka politika od 1991. godine, odvija se kao simbiotska simulacija političkog djelovanja na premisama religijskog svjetonazora. Od montiranog suđenja 1983, tzv. „muslimanskim intelektualcima“, Bošnjaci su „pripremani“ na religijsku sliku svijeta i pogled na zbilju koji odgovara nekom feudalnom dobu u kojem vladar i sveštenici određuju sadržaj narativa o životu. Dakle, jedan nerealan pogled na svijet i apolitičan u osnovi. Oni koji su sudili tzv. „muslimanskim fundamentalistima“ uspjeli su da oblikuju jednu apolitičku infantilnost koja se početkom devedesetih godina pojavila kao politički subjekt „muslimanskog povijesnog kruga“. Otada ide ona dvostrana nesprijetnost i nedoraslost savremenom političkom djelovanju. Ono se najpreciznije iskazuje u *zamjeni pozicija* – u političkim pitanjima se moralizira na religijskoj slici svijeta, a u religijskim (ili pitanjima teleološkog i eshatološkog položaja čovjeka u cjelini bića) se politizira do bijedne zloupotrebe zdravog razuma. Ovo je, da ne bi bilo zabune, zajedničko svojstvo i srpske i hrvatske političko-religijske političke zloupotrebe etničkih i religijskih osjećanja i opredjeljenja. Svi oni (i sveštenici i političari) od početka znaju za naracije o „etničkim teritorijama“ i „humanom preseljenju naroda“ – danas se samo prave naivni! Bošnjaci, nažalost, 1991. godine nisu imali razvijene *nacionalne* (državne) politike – oni kao da nisu bili dorasli povijesnom trenutku. Vrhunac bošnjačkog cinizma danas su bošnjačke birokrate ili politički predstavnici po institucijama države koji „krađu bogu dane“, tj. ne rade i ne umiju da rade, simuliraju

političko djelovanje, besvjesno tumaraju složenim prostorom političkog labirinta itd. – njihovo djelovanje nije državotvorno definirano i oni nikome za to ne odgovaraju. Pa, oni su kao bogovi s Olimpa bez obzira što su se školovali za stomatologe, ginekologe, defektologe, građevinare, mašince, grafičare, mašinbravare, električare ili nešto što nema veze sa znanjima iz politike i društvenih znanosti. Uz njih dobro pristaju priče o povratku i oni koji se ne žele vratiti u svoju Foču, Rogaticu, Višegrad, Čajniče ili Srebrenicu... Zato je ključno pitanje, koje nas obuzima svojom problematičnošću, ovo pitanje: *u ime kojih Bošnjaka se vodi bošnjačka politika u XX stoljeću, a posebno od devedesetih godina prošlog stoljeća?*³² Pritom, napomenimo, samo je bošnjački cinizam gori od antibosanskog cinizma, jer je ekvivalent internacionalnom cinizmu od prvog dana agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu...

Sve je moguće u konfuznom društvu koje se neprestano podriva etnoklerikalnim. Dakle, ljudi koji žive i zastupaju takvu ideologiju mogu da se predstavljaju kao humanisti, liberalni mislioci, demokrati, pravedni prosuditelji građanskih interesa, poštenjačine... Bošnjaci su dovedeni u takvu situaciju usljed neodgovorne pasivističke politike u kojoj nemaju vlastite stavove (atitude, pozicije) o pitanju države i njene budućnosti. Njihov je cinizam – *prosvijećena lažna svijest* –, između ostalog, u tome što dopuštaju da internacionalna zajednica „vodi“ njihove poslijeratne poslove. Bošnjaci se stalno iscrpljuju, pravdaju, dokazuju na „lijevim“ pitanjima, a malo rade na izgradnji prosperitetne države. Još nisu svikli na disciplinu uma ili na komandu uma kao osnov unutarnje konsolidacije! Srbi su u još gorjoj situaciji u BiH – vrlo malo ih smije dići glas protiv „svojih vođa“ i pokazati na drugačije mogućnosti života. Ljudi uglavnom šute i brinu svoje brige kao uboga balkanska fukara koja se svikla da živi u stadu. Sve eshatologije i veliki projekti su propali u dobu globalnog informacijskog kapitalizma. Time su Bošnjaci i Srbi, uz Hrvate, Albance i Crnogorce, usljed međusobne zaraćenosti, postali vjerovatno najzaostaliji narodi u današnjoj Evropi bez obzira što se kite insignijama koje im realno ne pripadaju. Ovi narodi još nisu elaborirali primarnu modernizaciju, a da ne govorimo o refleksivnoj modernizaciji. U one koji govore o refleksivnoj modernizaciji gleda se telećim pogledom! Zato su krivi sveštenici i političari koji svoje narode doživljavaju kao stada zatvorena u torove.

Od odgovora na pitanje kako je nastala RS, zavisi kakav ćemo diskurs razvijati u budućnosti. Dakle, jedno civilizacijsko-političko, pravno i dijelom teološko pitanje glasi: *da li je entitet RS nastao bezgrješnim začecem ili „nekako“ drugačije?* Mene interesuje da li je bošnjački cinizam u stanju da ovo pitanje racionalno razmotri neovisno od velikosrpske ideologije koja pokušava da ga profilira... I opet, malo preciznije, presudno pitanje glasi: *da li je entitet RS djelo bezgrješnog začeca ili stravičnog zločina genocida?* Postojanje entiteta RS kazuje da svi ljudi nisu jednaki u BiH. Kad je Thomas Jefferson pisao ustav SAD on je pošao od pretpostavke „da su svi ljudi stvoreni jednakim“. U Daytonu su na to zaboravili svi koji se kunu u američku demokratiju i slobodu! Ratom i zločinom genocida zauzeta teritorija države BiH samo za jedan narod, ne samo da svjedoči o zločinu, već nas podsjeća da je taj zločinački čin izvorište velike nepravde i svih budućih katastrofa na ovome području Evrope. Bosna, naime, nikada nije bila srpska zemlja i to ne može biti. Da, u Bosni su živjeli Srbi – ali s

³² Isto pitanje postavlja se za bosanskohercegovačke Srbe i Hrvate! U ime kojih kolektiviteta se, naprimjer, ubija pripadnike drugih kolektiviteta?

Bošnjacima, Hrvatima, Albancima, Crnogorcima i drugima. To što su velikosrpski osvajači pobili i protjerali sve druge, pa za sebe zauzeli pola zemlje, nije završena stvar ili definitivno rješenje. To, očito je, u budućim događajima stvara velike probleme samim srpskim ideolozima i političarima. A nema rješenja za zločin osim pravde i prava (sudske istine).

Odgovor na pitanje nastanka entiteta RS na tlu Republike BiH, znači mnogo više od upiranja prstom u entitet RS. Bitno je za naš kritički diskurs da stalno imamo na umu razliku između *srpskog naroda* i *velikosrpskog projekta* – to dvoje ne treba izjednačavati. U toj distinkciji se smjestila mogućnost mišljenja koja nam osigurava da prepoznamo i mislimo nadu da bi srpski narod jednog dana mogao nadvladati primitivizam u koji su ga gurnuli religijski i politički predstavnici u zadnjoj deceniji dvadesetog stoljeća. Srbi u BiH još nisu shvatili i/ili ne žele da shvate da je njihovo „nacionalno pitanje“ u državi BiH – apsolutno *bosanskohercegovačko!* Država BiH je nacionalni okvir bosanskohercegovačkih Srba. Stoga će oni kao građani države BiH, jednoga dana, morati naučiti poštovati svoju državu BiH. To je osnova za normalnu egzistenciju, jer se tek tada pokazuje da se priznanjem svoje države (matična država bosanskohercegovačkih Srba je BiH) napokon oslobodilo od ludila velikosrpskog ekspanzionizma. Jer, nikada, ama baš nikada, Bosna nije bila Srbija, niti će biti.

Nedavno je američki senator Robert Dole u *The Wall Street Journal*-u (22.10.2009) napisao upozoravajuće riječi pod naslovom *Bosnia and American Exceptionalism*. Sasvim upozoravajućim tonom, Dole kazuje: „Danas, Bosna je ponovo u opasnosti. Ovaj put prijetnja nije od brutalnosti i neposrednosti genocida. Umjesto toga, to je više suptilna prijetnja: uspjeh/izgled države je oslabio do te mjere/u tom obimu da je poništava/rastvara, ostavlja njen narod u separatističkim, monoetničkim konklavama („zatvorenim prostorijama“, nap. S. L.), gubi sve nade za demokratski razvoj i potvrđuje ultranacionalizam. To se događa, ne na ratištima, nego za pregovaračkim stolom. Umjesto jačanja državne vlasti i privlačenje neposlušnih bosanskih Srba natrag u Bosnu, događa se to da su se predstavnici država članica Europske unije, na čelu sa bivšim bosanskim glavnim pregovaračem Carlom Bildtom, vratili dijelovima Daytonskog sporazuma iz 1995. koji je zaustavio tri i pol godine rata koji je rastrgao/rascijepao zemlju.“³³ Dole, dakle, primjećuje da se ovdje vrtimo u krugu – svjesni ili nesvjesni toga! – koji je vrlo opasan po državu Bosnu i Hercegovinu. Rastuća relativizacija zločina i niveliranje zla priprema tlo nove neodgovornosti u kojoj se mogu pojaviti monstrumi. Svi koji danas relativiziraju zločin genocida nad Bošnjacima u Bosni i Hercegovini samo na nov način nastavljaju njegovu stravu. Genocid je dobro osmišljen i bez milosti izveden, najočitije u sigurnoj zoni Ujedinjenih nacija Srebrenici (jula 1995), kada je u sprovođenju zločina učestvovalo oko 25.000 ljudi. Masovno učešće srpskog naroda u tome zločinu kazuje nam da on nije bio slučajan i neorganiziran zločinački poduhvat kakvih je bilo na stotine širom BiH tokom agresije. To nam govori

³³ Today, Bosnia is again under **threat**. This time the threat is not from the brutality and immediacy of genocide. Rather, it is a more subtle menace: the prospect of a state weakened to the extent that it dissolves; leaves its people in separatist, monoethnic conclaves; loses all hope for democratic development; and validates ultranationalism. This is happening not on battlefields, but at the negotiating table. It is happening because, rather than strengthening state powers and drawing the recalcitrant Bosnian Serbs back into Bosnia, representatives of European Union member nations led by former Bosnia chief negotiator Carl Bildt are walking back parts of the 1995 Dayton Agreement that had put an end to the three-and-a-half year war that had torn the country apart. (R. Dole, *Bosnia and American Exceptionalism*, *The Wall Street Journal* (22.10.2009))

da veliki dijelovi jednog kolektiviteta mogu biti *zatočeni* u opasnu i beskrajnu ideologiju iz koje se ništa dobro ne može očekivati. Za ciljano istrebljivanje bošnjačkog naroda, internacionalnim humanitarnim pravom zaštićene grupe, postojala je genocidna namjera i zločinački plan (postoje naredbe za izvršenje genocida i formiranje konclogora). Glavni vođa projekta, vožd, Slobodan Milošević je „ bio učesnik u udruženom zločinačkom poduhvatu, koji je uključivao i rukovodstvo bosanskih Srba, čiji su cilj i namjera bili da se djelimično unište bosanski Muslimani kao grupa“.³⁴

Debakl internacionalne zajednice u Bosni

Očito je da internacionalna zajednica danas nema jedinstvenu naraciju o Bosni. J. Baudrillard je 1995. godine u *Liberation*-u ironično primijetio da je cijeli problem u tome „da ubijedimo Bošnjake da su sami krivi za sopstvenu nesreću“. Mnogi koji su radili na potkopavanju bosanske budućnosti vješto kriju svoje tragove. Mnogi od njih pišu knjige i predstavljaju svoje utiske i doprinose demokratiji, miru i prosperitetu. Roger Cohen je u jednome članku³⁵ nemilosrdno ironizirao bolesnu podvalu D. Owena u njegovoj knjizi *Balkan Odyssey* (1995). Cohen kaže: „Ali, poslije srpskih koncentracijskih logora u Omarskoj, Trnopolju, Sušici i drugdje, poslije egzekucija i „iščeznuća“ desetina hiljada Bošnjaka u prvih šest mjeseci bosanskog rata, poslije nemilosrdnog bombardovanja Sarajeva, poslije sve-suviše-predvidljivog raspleta na poljima ubijanja Srebrenice, Owen se osjeća kvalificiranim za riskantan poduhvat da je Karadžić možda prekršio Hipokratovu zakletvu“.³⁶ Cohen upozorava na neodlučnost i „ciničko neznanje“ D. Owena u pitanja Karadžićevog zločinstva u ratu: „Owen, koji je dobro znao Karadžića i njegove metode nakon što je tokom trideset i dva mjeseca bio glavni pregovarač EU na Balkanu, nije spreman da kaže da li je lider bosanskih Srba ratni zločinac“.³⁷ On je još dodao: „Balkanska Odiseja je hronika razdirućeg neuspjeha – koja je od njezinog autora razrješena, ili shvaćena, kao najgori rat u Evropi od Hitlerovog rata“.³⁸ Owen je dakle postao simbolom licemjerja i međunarodnog debakla u BiH. To njegova knjiga treba prikriti! Naravno, ne slučajno i ne iz neznanja. Owen je igrao ulogu „nepriistrasnog posmatrača“, jer je BiH bila navučena u izvanpravnu ili izvansudsku nagodbu i pre(go)-**varanje** (tzv. konferencije o BiH).

Pored Owenove podvale od knjige postoje knjige Florence Hartmann,³⁹ Carle del Ponte, Brendana Simsa, S. Woodward, P. S. Ramet, zbirka tekstova koju su priredili Rabia Ali i Lawrence

³⁴ Internacionalni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju/International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY), Tužilac protiv Slobodana Miloševića, *Odluka po prijedlogu za donošenje oslobadajuće presude*, Hagg, 16. juna 2004.

³⁵ Ovaj članak se prvi put pojavio u *The New Republic* (11. marta 1996.) pod naslovom *Peace in His Time*.

³⁶ [But after the Serbian concentration camps at Omarska, Trnopolje, Susica and elsewhere, after the execution and 'disappearance' of tens of thousands of Bosniaks in the first six months of the Bosnian war, after the relentless bombardment of Sarajevo, after the all-too-predictable denouement on the killing fields of Srebrenica, Owen does feel qualified to venture that Karadzic may have violated the Hippocratic oath.]

³⁷ [Owen, who got to know Karadzic and his methods well during thirty-two months as the European Union's chief mediator in the Balkans, is not prepared to say whether the Bosnian Serb leader is a war criminal.]

³⁸ [Balkan Odyssey is the chronicle of a lacerating failure - that of its author to settle, or to grasp, the worst war in Europe since Hitler's war.]

³⁹ Florence Hartmann, *Mir i kazna*, Baybook, Sarajevo, 2007.

Lifschultz,⁴⁰ Christopher Bennett⁴¹ i drugi koji nude sasvim drugačiji uvid u disoluciju Jugoslavije i velikosrpski pokušaj da na njezinim temeljima naprave Veliku Srbiju.

Nakon petnaest godina od nametanja ilegalnog, nelogičnog i nefunkcionalnog Dejtonsko-pariškog sporazuma za državu BiH, etnoklerikalni mehanizmi onemogućavanja progressa države i dalje su u opticaju kao na početku velikosrpske agresije. Među njima se posebno izdvajaju pokušaji izvanpravnog „dogovora“ oko državne imovine i zloupotreba entitetskog glasanja koje je pretvoreno u etničko. Oni koji brane poziciju države Bosne i Hercegovine ne mogu *državnu imovinu* (imovinu internacionalno priznate države Republike BiH) dati, predati, pokloniti, otuđiti i sl. nekom entitetu koji radi na uništenju države BiH. Dati imovinu BiH, znači potpisati smrtnu presudu državi BiH. To je vrhunski čin izdaje. Svi koji se za to zalažu rade na uništenju države i trebaju odgovarati. Naročito bošnjački predstavnici koji su se zapetljali u prevare i pregovore, tako da više „ne znaju“ kuda idu i šta rade od Dayton do Butmira. Entitet nije državni oblik vlasti i njemu ne treba imovina da je njezin vlasnik – on može samo *koristiti* državnu imovinu, tj. biti *korisnik* državne imovine pod uslovima koje država propiše i odredi. Neka regija države uvijek je podređena državi i ne može se cjenjkati s državom kako to danas pokušavaju velikosrpski političari iz daytonskog entiteta RS.

Nužno je, također, otkloniti *entitetsko glasanje*⁴² koje služi kao kočnica usvajanja zakona države BiH – entitetski veto stavlja državu u podređeni položaj, tj. država postaje blokirana jednim regionom koji nastupa monoetnički, nepriznajući Bošnjake i Hrvate i ostale na teritoriju koji je zločinom pretvoren u poseban region i izvanpravnim putem nametnut Republici BiH. Ugovor iz Daytona, koji je ozvaničen pod imenom *Okvirni sporazum o miru u BiH*, podmetnuo je Ustav (Anex IV) i time pokušao regulirati ustavnu problematiku u BiH za koju postoji tačno predviđena procedura. Sve što se dešava izvan te procedure izvanustavno je, nelegalno i treba tražiti zaštitu države BiH pred UN i internacionalnim sudovima. Nad BiH se vrši neviđena „javna“ agresija i pokušaj uništenja od 1992. – velikosrpski su samo *izvršioc*i tog opasnog poduhvata. Niko ozbiljno ne pokušava da spriječi tu kontinuiranu, javnu agresiju. Odavno je poznato da je Srbija kao država sa svojom vojskom 1992. omogućila, planirala, vodila i ostvarila agresiju na državu BiH. Mnogo je vojnika iz Srbije po Bosni „junački“ palilo, rušilo i ubijalo. Većina ratnih zločinaca iz Bosne našla je utočište u Srbiji i tamo se skriva od ruke pravde. Milošević se hvalio kako su ostvarili cilj koji nikada u povijesti nisu uspjeli ostvariti – „srpska država“ zapadno od Drine. To se pak mora zaustaviti svim legalnim (pravnim) sredstvima internacionalnog prava i Povelja UN. Pobunjenici koji hoće da unište državu moraju odgovarati za svoje zločine, ali njihovo djelo ne može ostati bez obzira na sve velikosrpske podvale, mitologije, lobije, prijetnje, uslovaljavanja i laži. Oni koji slijede Karadžićevu RS slijede sve polazne

⁴⁰ Rabia Ali & Lawrence Lifschutz (ed.), *Why Bosnia? Writings on the Balkan War*, Pamphleteer's Press, Stony Creek, Connecticut, 1993.

⁴¹ Christopher Bennett, *Yugoslavia's Bloody Collaps. Causes, Courses and Consequences*, Hurst & Company, London, 1995.

⁴² Evropska komisija je u svome *Izveštaju o napretku u BiH* od 14. oktobra 2009. godine jasno naglasila da je entitetsko glasanje, koje stoji na raspolaganju entitetu RS, ključna smetnja u razvoju države BiH i kočnica njenih daljnjih integracija u evropske i svjetske tokove. Visoki predstavnici ne pokušavaju da promijene tu okolnost, a domaći političari to koriste za prepucavanja i neučinkovita nadmudrivanja. Zloupotreba ovoga modela glasanja omogućava opstruiranje zakonske konstitucije države i cinizam predstavnika međunarodne zajednice. To čak osigurava velikosrpskim planerima da nastave potkopavanje zakonskih sadržaja države.

razloge zbog kojih je izvršena agresija na Republiku BiH. Stoga internacionalna zajednica mora pomoći BiH da se oslobodi zločinačkog *djela*, svih njegovih *intencija*, *sadržaja* i *paradržavnih oblika*.

Pregovori koji su vođeni oko BiH, nisu donijeli *sigurnost* i *progres* državi, već su, naprotiv, državu BiH doveli u veliku opasnost. Radi se o tome da je Bosna izvučena iz okvira PRAVA (od Londonske konferencije koja je započela s „dvije zaraćene strane“, Ženevske konferencije na kojoj su se pojavile „tri zaraćene strane“, ... Daytonskog sastanka 1995, do Butmira 2009.) i gurnuta u voluntaristički svijet opasnih tajnih PREGOVORA (u kojima se pak predsjednik Izetbegović i njegovi saradnici nisu najbolje snalazili i tu počinje cinički mentalitet koji traje gotovo dvadeset godina i vidljiv je u aktualnoj bošnjačkoj politici). Bošnjački cinički duh „podudara“ se sa ideologijom velikosrpskih predstavnika, ali ne priznaje to. To je neopisiva opasnost koja direktno šteti državi BiH, jer je pomiče sa svjetala internacionalne pravne pozornice i Povelje UN, a vodi je u mračne puteve izvan civilizacije, u „zakon džungle“, u krajdrumska svratišta gdje se političkim kockanjem može mnogo izgubiti. To je svojevrsna podvala BiH koju bošnjačka politika još nije priznala ili nije razumjela. Zato se BiH mora što prije vratiti u okvir INTERNACIONALNOG PRAVA i tražiti da se ostvari njezino pravo kao članice UN. Već petnaest godina BiH je izvan pravnog okvira i njome raspoložu agresori i sumnjivi međunarodni pregovarači koje se može kupiti za odgovarajuće novce. Ona je zatočenik strane volje.

Pravna teorija poznaje nešto što se zove *vlada de facto*. Radi se o grupi ljudi koji pretenduju na vlast ili neku dominaciju, koji nemaju pravni legalitet i koji „vladaju“ na određenom dijelu ili cijeloj teritoriji jedne zemlje na osnovu određene vojne moći ili neke druge moći. To se desilo u BiH, kada su pobunjenici na čelu s R. Karadžićem odbili da priznaju rezultate demokratskog referenduma građana BiH 1992. Oni su silom Miloševićeve vojske i stranačkih paravojnih formacija ustali protiv demokratskog rezultata i volje većine građana BiH. Oni su krenuli putem izvan prava, silom i zločinom, u barbarsku agresiju, u pokušaj da ratom pripoje BiH ostatku propale Jugoslavije. Agresori su uspjeli u Daytonu da vladu *de facto* pretvore u entitet (koji tendira ka državi). Naravno, to nije bilo moguće bez bošnjačke *nemoći* i podrške ruske, francuske i britanske diplomatije. Tako je jedna pobunjenička, nelegalna vlada na okupiranoj teritoriji države RBiH, postala entitet RS kao dio države BiH. Taj entitet je od Miloševićevih sljedbenika i Karadžićevih ubica shvaćen kao prelazno rješenje do stvaranja Velike Srbije.

Pitanje da li je entitet RS na tlu države BiH rezultat bezgrješnog začeca ili zločina nije *teološko* pitanje, nego je *pitanje o pravu* koje BiH treba tražiti, jer pravno je entitet RS djelo zločina koje je nezakonito, nelegalno (ratom, genocidom, prisilom, terorom) nametnuto na tlu međunarodno priznate RBiH. Pokazuje se od 1995. da su entiteti FBiH i RS odvođenje BiH od PRAVA u naracije o DOGOVORU ZARAĆENIH STRANA gdje su svi izjednačeni, tj. agresor i žrtva imaju istu poziciju (pregovaračku). To već nije pravo – naprotiv, riječ je o cinizmu, prevari i opasnosti. Zato je opasna priča o *nužnosti dogovaranja* po svaku cijenu što agresor koristi do sadističke izopačenosti. U tom pogledu, ni pod kojim uslovima BiH se ne smije odreći PRAVA u pitanjima sudbine DRŽAVE. Ne može se stoga USTAV Republike BiH anulirati u vojnoj bazi (Dayton), uz „dogovor“ između moćnog zločinca i nemoćne žrtve. Iz tog ugla posmatrano, sve mirovne konferencije o BiH su u osnovi *obespravljivale* DRŽAVU BiH, vodile je izvan PRAVA u mutne vode skrivenih DOGOVORA u kojima više ne važe

PRAVNE NORME. Država BiH je morala biti zaštićena od UN kao punopravna članica, a ne prepuštena sumnjivim pregovaračima i internacionalnim konferencijama na kojima se rastakala njezina državna supstancija uz nemoć bosanske vlade, embargo na naoružanje kojim se sprječavalo pravo na samoodbranu, te nemilosrdan genocid u prvim danima agresije 1992. pred očima cijeloga svijeta. Oni koji su stajali na čelu UN trebaju danas biti pozvani na odgovornost jer su saučesnici u velikosrpskom zločinu nad BiH (Boutros B. Ghali i J. Akashi).

Odustajanje od prava otvorilo je vrata nad provalijom i neslućene opasnosti za državu BiH – sva je njezina problematika svedena na *humanitarno* pitanje kako nam je to „predskazao“ F. Miterand – umjesto da kao članica UN bude zaštićena prema Povelji UN. Čitavo vrijeme pregovaranja glavni grad države BiH je pod opsadom kakva se ne pamti u modernoj povijesti. U Daytonu je došlo do poništenja legitimiteta vlade RBiH, napušten je Ustav RBiH, pregovaralo se s agresorom kao s ravnopravnim članom pregovaračkog procesa (sudi se nakon toga zločincima dok njihovo djelo ostaje). O tome, također, moraju odgovoriti politički predstavnici (prije svega bošnjačkog naroda) koji su pred građanima BiH (a posebno pred bošnjačkim narodom) vodili, izbilo kojih razloga (ucjena, prijetnja, prevara), dvostruku politiku koja je omogućila da agresor stupi na scenu pregovora kao „ravnopravan član“. Kad se razotkrije taj cinizam *bošnjačke* politike, Bošnjaci mogu sa drugim građanima BiH stvoriti uslove da se DRŽAVA gradi na PRAVU, a ne na opasnim i netransparentnim „džentlmenkim dogovorima“ ljudi koji ne znaju šta rade i koji nisu dorasli političkom trenutku u kojem smo se povijesno zatekli. Zato su tu Visoki predstavnici i OHR da štite jedino *Okvirni sporazum o miru u BiH*, a ne Republiku (DRŽAVU) BiH kao jedinstvenu, internacionalno potvrđenu državu. Visoki predstavnici čuvaju Daytonski sporazum, a ne državu BiH! OHR je stoga „kozmetički salon“ koji ima ulogu da Frankensteina uvjeri da je lijep ko slika!

Daytonom je uvažena većina zahtjeva velikosrpskog agresora i pokazalo se da dogovor ovisi od volje pregovarača, a ne od internacionalnih pravnih normi (na osnovu Miloševićeve „dobre“ volje u Daytonu, cijelo Sarajevo je pripojeno Federaciji BiH). Možemo tvrditi da jednim dijelom bošnjački cinizam, etnonacionalizam, nemoć i neodgovornost, te cinizam međunarodne zajednice i nemoral diplomatskih tajnih igara, omogućavaju dominaciju velikosrpskog projekta nad DRŽAVOM BiH. Drugim riječima, bošnjački cinizam „dogovorima“ spašava velikosrpski projekt na teritoriji DRŽAVE BiH. Bošnjački cinizam nije u stanju da prizna da Daytonski mirovni sporazum nije izraz PRAVA, jer bi to priznanje poslužilo da se razmisli o vraćanju države na put internacionalnog prava. Tim „dogovaranjem“ je „priznato“ djelo genocida na tlu BiH i napuštena je norma o nepriznavanju nelegitimnih djela genocida i agresije. Zato ponovo treba potcrtati da PRAVO prethodi svakoj POLITICI. Tada bi se vidjelo da je već odavno izigran i sam dogovor iz Daytonu, da velikosrpski projekt cijeli svijet ismijava i vuče za nos, da velikosrpska ideologija priznaje samo ime entiteta RS kao rezultat vojnog pohoda protiv države BiH i da se otvoreno okreće protiv države na kojoj je instaliran zločinom.

Danas je također podvala velikosrpske ideologije i njene političke matrice, naracija da se entitet RS može voljom naroda (*referendum*) otcijepiti od države BiH – to se nije moglo uraditi tokom vojne agresije 1992. godine. Internacionalna zajednica i lokalni političari koji navodno zastupaju odane građane države BiH (ovo o lokalnim političarima je neophodno dodati, jer se internacionalna

zajednica neće vratiti pravu ako to lokalni političari ne zatraže! – op. Sven), se pak moraju vratiti PRAVU, a to onda znači da se moraju poništiti rezultati genocida. Bosna se danas brani tako što se na *pravu* zasniva buduća *politika*. S pravne tačke gledišta postoji *Presuda za genocid u Srebrenici* na osnovu koje internacionalna zajednica može i treba poduzeti korake primjene prava u vezi s ukidanjem RS. *Presuda* se pak mora ispoštovati! BiH je međunarodno priznata država bez obzira na Dayton kao „kumulativni rezultat svih dotad postignutih dogovora“ (D. Owen), tj. BiH nije nastala u vojnoj bazi u Daytonu kao jedan izvanpravni projekt politike „dogovaranja zaraćenih strana“. Bosna i Hercegovina nije država na osnovu Daytonu, već *uprkos* daytonskoj izvanpranoj podvali. Dayton je već odavno dezavuiran kao ilegalan dogovor, jer on nije imao cilj da se dogovori o legitimnoj državi (Republici BiH), već da se prikrije da je ratnim zločinima stvorena teritorija na kojoj je pobunjenička grupa zločinom stvorila svoju vlast. To je znao Karadžić pa je cijelo vrijeme govorio da je cijeli srpski narod uz njega, da je on pravi srpski sin, a da su svi oni koji nisu uz njega izdajnici. Visoki predstavnik, pak, ne može otići iz BiH i reći da je „Daytonski mirovni sporazum doveden do kraja“ – jer takva izjava ne može biti istinita. Velikosrpski nacionalisti su odmah izigrali „dogovor“ jer nisu uskladili Ustav entiteta s Ustavom države i time su izašli iz „dogovora“. Sami oni su time propustili jedinstvenu priliku da djelo genocida (entitet RS) bude priznato. U toj pravnoj logici poslije OHR se mora DRŽAVI BiH vratiti sve ono što joj je nelegalno i zločinom oteto, oduzeto i okupirano.

BiH se ne može porediti s propalom Jugoslavijom, što često podvaljuju velikosrpski nacionalisti. UN su priznale disoluciju Jugoslavije kao legalnu jer se radilo o tome da su Republike već bile države (davne 1943. godine je potvrđena državnost BiH). Jugoslavija je nastala 29. novembra 1943. godine slobodnim udruživanjem Republika – nisu se Republike okupljale oko Srbije već su se udružile u federaciju (njena imena su Demokratska Federativna Jugoslavija, Federativna Narodna Republika Jugoslavija i od 1963. SFRJ). S druge strane, entitet RS nije legalno priznata država, taj entitet nema legalni kontinuitet, on je rezultat vojnog poduhvata Miloševićevog režima koji je zločinima genocida i progona građana BiH stvorio „srpsku teritoriju“ na tlu BiH koja treba da se priključi Velikoj Srbiji kao ostvarenju cilja – svi Srbi u jednoj državi.

Niko na svijetu nije mogao bez Skupštine Republike BiH i predviđene pravne procedure za izmjenu Ustava, uraditi promjenu i napustiti Ustav R BiH, te onda podmetnuti unutar *Okvirnog ugovora o miru* ustav države na koju je izvršena agresija (Aneks IV). Oktroirani ustav je izvan legalnog Ustava Republike BiH – zato „mirovni ugovor“ ne može zamijeniti Ustav države (Povelja UN, Bečka konvencija o ugovornom pravu iz 1969. godine). U Daytonu se nije mogao zanemariti Ustav Republike BiH i podmetnuti Ustav u Aneksu IV – to je nelegalno i antidržavni akt. Time su prekršene desetine internacionalnih pravnih normi na kojima počivaju internacionalni odnosi. BiH je izvučena iz područja prava, a onda je njezina nesreća relativizirana. Zato mogu zločinci i agresori da se ismijavaju nad žrtvama, jer se istina o stradanju ne ustanovljava *pravno*, nego prema dogovorima „lidera“ etničkih grupa, na moralnoj ili humanitarnoj razni, kroz „komisije za istinu“ itd. što je samo daljnje razvlačenje bosanskohercegovačke supstancije po blatu ljudskog cinizma. A to je pak proizvoljnost, tu je sve moguće dogovoriti, pa i na štetu države BiH.

Dvadeseti vijek je umro u Sarajevu 1992-1995, kako je govorio L. Kolakovski, sa barbarskom opsadom grada pred očima cijeloga svijeta. „Ponovo“, pedeset godina nakon Varšavskog geta, jedan

genocid nad građanima Bosne i Hercegovine u ime etničkih, nacionalističkih i religijskih ciljeva. Hipokrizija je srušila velike nade evropskog kontinenta – zato je pitanje Bosne u Evropi apsolutno moralno pitanje bez kojeg Evropa nije nada brojnim građanima. Povijest se stravično ponavlja Bošnjacima. Čini se da je Hegel upravo – povijest nas uči da nas ničemu ne uči! Ljudi uglavnom ništa ne uče iz povijesti. Oni nemoćni su ostavljeni da se sami bore protiv zla, protiv ljudskog zla par excellence kakvo izvire iz *velikosrpske ideologije ekspanzionizma* i uništavanja *drugačijeg* koja predstavlja historijski korijen kontinuiteta zlodjela nad Bošnjacima od strane velikosrpskih barbara. Sačuvano pamćenje na *nepojmljiv* zločin, neviđeno divljaštvo velikosrpskih agresora, mora biti pak stožer budućnosti mladih bosanskih generacija, jer velikosrpski projekt još uvijek nije zaustavljen. Zato je smiješno ponavljati frazu „*never again*“. Nikad više, dakle, osim u Bosni! Niko normalan na cijelom svijetu ne bi prihvatio da ga se *en masse* izbacilo iz vlastite države, iz gradova i krajolika u kojima se stoljećima živjelo i da se onda pomiri s tim kao s nužnim sudbinskim davanjem ili događanjem!

Nacionalna politika Bošnjaka, Srba i Hrvata u BiH je *bosanskohercegovačka!!!* Vjerovatno će to shvatiti jednog dana od Bosanske Rače, preko Bosanskog Šamca, Bosanskog Broda, Bosanskog Kobaša, Bosanske Gradiške, Bosanske Dubice, Bosanske Kostajnice, Bosanskog Novog, Bosanskog Petrovca i brda Bosanka iznad Trebinja...

Literatura

1. Ali, Rabia & Lawrence Lifschutz (ed.), *Why Bosnia? Writings on the Balkan War*, Pamphleteer's Press, Stony Creek, Connecticut, 1993.
2. Badiou, Alain, *Stoljeće*, Antibarbarus, Zagreb, 2008.
3. Bauman, Zygmunt, *Intimations of Postmodernity*,
4. Bennett, Christopher, *Yugoslavia's Bloody Collaps. Causes, Courses and Consequences*, Hurst & Company, London, 1995
5. Biserko, Sonja, *Bosna i Hercegovina – jezgro velikosrpskog projekta*, Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, Beograd, 2006.
6. Cooper, Robert, *Slom država*, Zagreb 2009
7. *Enciklopedija političke misli*, svezak prvi, A-Lj, Demetra, Zagreb, 2003.
8. Hartman, Florence, *Mir i kazna*, Sarajevo
9. Hodge, Carole, *Velika Britanija i Balkan*, Detecta, Zagreb, 2007
10. Kasapović, Mirjana, *Bosna i Hercegovina: podijeljeno društvo i nestabilna država*, Politička kultura, Zagreb, 2005.
11. Kecmanović, Nenad, *Nemoguća država*, Glas srpske, Banjaluka, 2007.
12. Ramet, Sabrina Petra, *Balkanski Babilon. Raspad Jugoslavije od Titove smrti do Miloševićevog pada*, Alinea, Zagreb, 2005.
13. Rawls, John, *Political liberalism*, Columbia University Press, New York, 1996.

14. Sims, Brendan, ***Najsramniji trenutak. Britanija i uništavanje Bosne***, Baybook, Helsinški odbor za ljudska prava Srbije, Sarajevo, Beograd, 2003